

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

1457
Срещу

УВАЖАЕМА/И Г-ЖО/ Г-Н ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал. 1 от ПОДНС внасяме проект на Закон за насърчаване на доброволчеството, заедно с мотиви към него и предварителна оценка на въздействието, съгласно методологията – приложение към ПОДНС.

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване съгласно установения ред.

ВНОСИТЕЛИ:

Николай Деев

Гюл Гюлева

Кристина Петрова

Венко Сабуров

Борис Петров

Васил Пандев

Тамара Сундеева

Лена Борисова

Радослав Рибарски

Ивело Митов

Младен Иванов

Zeitung Cuneoer
Regnum Minna

Magus Klopfer
Gurkeel Jendel
Aimur Mexander

ЗАКОН ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА ДОБРОВОЛЧЕСТВОТО

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Предмет и цели

Чл. 1. (1) Този закон урежда обществените отношения, свързани с извършване на доброволческа дейност, и принципите и механизмите за провеждането на държавната политика за насърчаване на доброволчеството в Република България.

(2) Основните цели на този закон са:

1. да се създадат благоприятни условия и среда за изграждане на култура на доброволчество, участие и солидарност в обществото.
2. да се насърчи организирането на доброволческа дейност.
3. да подкрепи развитието и осигуряване на устойчивостта на организациите работещи с доброволци.
4. да улесни участието на гражданите в доброволческа дейност.

(3) Организираната доброволческа дейност се извършва при спазване на правилата на този закон, доколкото друго не е предвидено в специален закон, с оглед спецификата на обществените отношения, свързани с извършване на доброволческата дейност

Глава втора

ДЪРЖАВНА ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ДОБРОВОЛЧЕСТВОТО

Насърчителни мерки

Чл. 2. Държавата провежда политика за насърчаване развитието на доброволчеството, като:

1. създава механизъм за финансова подкрепа на организаторите на доброволчески дейности и за популяризиране на доброволчески инициативи;
2. създава условия за събиране и анализ на данни относно броя на организаторите на доброволческа дейност, броя на доброволците в Република България, броя на българските граждани доброволци в чужбина, както и други данни за видовете и въздействието на доброволчеството върху личността и обществото чрез провеждане на социологически проучвания и други изследвания;
3. създава условия за наблюдение и оценка на състоянието в областта на доброволчеството и за създаването на подходящи насърчителни мерки;
4. създава условия за взаимодействие между органите на изпълнителната власт и заинтересованите неправителствените организации с цел развитие и популяризиране на доброволческите дейности.

Чл. 3. (1) Държавната политика за насърчаване на доброволчеството се провежда от Министерски съвет чрез Съвета за развитие на гражданското общество и заместник министър-председателя, определен за негов председател.

(2) Стратегическата визия на държавата за развитието на доброволчеството е част от Стратегията за подкрепа на развитието на гражданските организации в Република България и от Националната стратегия за младежта по отношение на младежкото доброволчество.

Чл. 4 (1) Необходимите средства за прилагане на финансовите мерки по чл. 3 се предвиждат ежегодно със Закона за държавния бюджет на Република България.

(2) По бюджета на Министерски съвет се предвиждат и разходват средства за финансиране на одобрени проекти за доброволчески дейности и популяризиране на доброволчески инициативи в изпълнение на чл. 2, т. 1.

(3) Условието и редът за финансиране и отчитане на проектите по ал. 2 се приемат от Министерски съвет по предложение на Съвета за развитие на гражданското общество.

Глава трета

ДОБРОВОЛЧЕСКА ДЕЙНОСТ И ВИДОВЕ ДОБРОВОЛЧЕСТВО

Доброволческа дейност

Чл. 5. Доброволческа дейност е дейност извън трудовите и служебни правоотношения на доброволеца, която се изразява във влягане на време, усилия, знания и умения в полза на други лица или обществото, по собствен избор и без получаване на възнаграждение.

Видове доброволчество

Чл. 6. (1) Дългосрочно доброволчество е доброволческа дейност, която доброволецът извършва редовно, най-малко 30 дни в рамките на една календарна година чрез един организатор на доброволческа дейност.

(2) Краткосрочно доброволчество е доброволческа дейност, която доброволецът извършва еднократно или периодично.

(3) Корпоративното доброволчество е извършване на доброволческа дейност от физически лица от името на и в качеството им на служители на юридическо лице или друго правно образувание, осъществяващо дейност с цел печалба. Служителите извършват корпоративна доброволческа дейност доброволно, в работното им време, без да представлява тяхно трудово задължение. Доброволците при корпоративно доброволчество се ползват със статут на доброволец по смисъла на този закон само ако то се изпълнява в сътрудничество с организатор на доброволческа дейност по чл. 8 от този закон.

Доброволец

Чл. 7. (1) Доброволец е физическо лице, което извършва доброволческа дейност в Република България или в чужбина, съгласно действащите национални и международни норми.

(2) Дете, може да извършва доброволческа дейност, която е изрично съобразена с възрастта му, след получаване на писмено информирано съгласие от неговия законен представител и под ръководството на пълнолетно лице, представител на лицето, организиращо доброволческата дейност. Писмено информирано съгласие не е необходимо при условие, че законният представител присъства по време на извършване на доброволческата дейност от детето.

Организатор на доброволческа дейност

Чл. 8. Организатор на доброволческа дейност по смисъла на този закон може да бъде сдружение, фондация и всяко друго правно образувание, в чийто устав или устройствен акт е записано, че не е създадено с цел печалба.

Получател на доброволческа дейност

Чл. 9. Получател на доброволческа дейност е физическо или юридическо лице, което се ползва от доброволческата дейност.

Глава четвърта

ЦЕННОСТИ И ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

Ценности

Чл. 10. Доброволческата дейност се основава и развива на ценностите, които:

1. вдъхновяват съвместното съществуване в едно демократично, справедливо, плуралистично общество със стремеж към равенство, свобода и солидарност.

2. насърчават защитата на общото благо и основните права, включени в Конституцията на Република България, тълкувани в съответствие с Всеобщата

декларация за правата на човека, Конвенцията на ООН за правата на детето и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, Хартата на основните права на Европейския съюз и Европейската социална харта.

3. допринасят за равнопоставеност, социална справедливост и които подкрепят солидарността и разгръщането на човешкия потенциал и способности.

Принципи

Чл. 11 Доброволческата дейност се осъществява въз основа на принципите на:

1. недискриминация;
2. защита на получателите на доброволческа дейност;
3. забрана на експлоатация на доброволци;
4. защита на деца доброволци;
5. приобщаващо доброволчество;
6. безвъзмездност;
7. свободен избор и солидарност;
8. трансграничност.

Принцип на недискриминацията

Чл. 12. (1) Организаторът на доброволческата дейност третира доброволците в съответствие с принципа за равни възможности за всички лица, независимо от: възраст, раса, етническа принадлежност, цвят на кожата, език, религия, пол, сексуална ориентация, политически или други убеждения, семейно положение, членство в политическа партия или синдикална организация, здравословно състояние, увреждане и други лични характеристики, както и други основания, предвидени в нормативната уредба по въпросите за защита срещу дискриминацията, освен ако това не произтича от естеството на доброволческата дейност, възможностите на доброволеца или ако в този закон не е предвидено друго.

(2) Организаторът на доброволческата дейност и доброволецът третират физическите лица, ползващи се от доброволческата дейност, в съответствие с принципа за равни възможности за всички лица, независимо от: възраст, раса, етническа принадлежност, цвят на кожата, език, религия, пол, сексуална ориентация, политически или други убеждения, семейно положение, членство в политическа партия или синдикална организация, здравословно състояние, увреждане и други лични характеристики, както и други основания, предвидени в нормативната уредба по въпросите за защита срещу дискриминацията.

Принцип на защита на получателите на доброволческа дейност

Чл. 13. (1) Организаторите на доброволческа дейност следва да обръщат допълнително внимание на подбора и обучението на доброволци, които извършват доброволческа дейност в полза на: деца, лица с увреждания или лица от други уязвими групи.

(2) При доброволчество в полза на получателите по ал. 1 организаторите на доброволческата дейност са длъжни да осигурят подходяща професионална подкрепа и наблюдение върху работата на доброволеца.

(3) Не могат да участват като доброволци в полза на получателите по ал. 1 лица, които са осъждани и за които не е настъпила реабилитация за престъпления, свързани с домашно насилие или насилие, основано на пола, за престъпления, свързани с трафик или експлоатация на хора, за престъпления против брака, семейството и младежта, за престъпления против личността. За тази цел организаторът на доброволческата дейност може да изисква свидетелство за съдимост или други доказателства, че не са налице обстоятелствата по изречение първо.

Принцип за забрана на експлоатация на доброволци

Чл. 14. Забранява се доброволчество, което замества предоставянето на работна сила по трудово правоотношение.

Принцип на защита на деца доброволци

Чл. 15. (1) Децата доброволци могат да сключват договор за доброволчество и да участват в доброволчески дейности само с писменото съгласие на законния им представител.

(2) Децата доброволци могат да извършват само доброволчески дейности, които са подходящи за тяхната възраст, физическо и психическо ниво на развитие и умения и които не представляват риск за тяхното здраве и развитие.

(3) Доброволческата дейност на дете доброволец се осъществява със задължителното наблюдение и подкрепа от организатора на доброволческата дейност и по възможност на неговия законен представител.

(4) За децата доброволци, ненавършили 14 години, не се допуска извършване на доброволческа дейност между 20:00 ч. и 06:00 ч.

(5) Дете доброволец може да прекрати доброволческата си дейност по всяко време без съгласието, но със знанието на законния му представител.

Принцип на приобщаващото доброволчество

Чл. 16. (1) Организаторите на доброволческа дейност осигуряват адекватни условия за равни права за включването в доброволческа дейност на представители на различни социално изключени групи от населението и лица в риск от социално изключване с цел тяхното приобщаване и социално овластяване.

(2) Лица, поставени под пълно запрещение, сключват доброволчески договор със съгласието на настойника в писмена форма.

(3) Лице, поставено под запрещение, може да преустанови доброволческата дейност по всяко време без съгласие, но със знанието на настойника или попечителя.

Принцип на безвъзмездност

Чл. 17. (1) Доброволецът не може да обуславя доброволството от придобиване на имущество, парично възнаграждение или облаги.

(2) Не се считат за имуществени облаги за доброволци следните:

1. парични компенсации, изплатени за закупуване на работно облекло, екипировка и предпазни средства, необходими за доброволческата дейност;

2. парични компенсации, изплатени за направени разходи за път, настаняване, храна и други във връзка с доброволческата дейност;

3. финансова компенсация, изплатена с цел хранене, грижи и разходи за обучение на животно, собственост на доброволеца, за времето в което той участва в доброволчески дейности;

4. финансова компенсация, изплатена с цел плащане на медицински услуги и ваксини, получени за цел на доброволческата дейност;

5. парични компенсации за разходите за обучение извън училищната система, необходими за доброволческата дейност;

6. финансови компенсации, платени за доброволчески застрахователни премии в случай на смърт, телесна повреда или професионална болест по време на доброволческа дейност, т.е. финансова компенсация с цел осигуряване на отговорност за вреди, причинени от организатора на доброволческата дейност или трета страна;

7. средства, изплатени за целите на компенсиране на разходи за получаване на документи или такси, необходими за осигуряване на доброволчество;

8. парични награди и други награди за доброволчество, които не са предоставени от организатора на доброволческата дейност;

9. такси и разноси, платени като част от програми на Европейския съюз и международни програми, свързани с финансирането на доброволчески програми.

Принцип на свободния избор и солидарност

Чл. 18. Не се считат за доброволчество дейности и услуги, които не са извършени по желание и избор на доброволеца или по реда, предвиден в този закон.

Принцип на трансграничност

Чл. 19. (1) Гражданите на Република България, които са доброволци в чужбина, имат всички права и задължения, предвидени в този закон и поетите международни правни задължения.

(2) Организаторът на доброволческа дейност е длъжен да договори правата по този закон за гражданите на Република България, които ще бъдат доброволци в чужбина.

(3) Чужденците и лицата, на които е предоставена международна закрила, могат да бъдат доброволци в Република България в съответствие с разпоредбите на този закон, на закона, уреждащ влизането, движението, пребиваването и правото на работа на чужденци в Република България, на закона, уреждащ статута, правата и задълженията на лицата с международна закрила и други приложими закони и поети международни правни задължения.

(4) Граждани на Европейския съюз, на държави-страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или граждани на Конфедерация Швейцария могат свободно да извършват доброволчески дейности в Република България при условията на този закон и на Закона за влизането, пребиваването и напускането на Република България на граждани на Европейския съюз и членове на техните семейства.

(5) Граждани на трети страни могат да извършват доброволчески дейности при условията на този закон и при спазване изискванията на Закона за чужденците в Република България за пребиваване на територията на страната.

Глава пета

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧАСТНИЦИТЕ В ДОБРОВОЛЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ

Правен статут на доброволеца

Чл. 20. (1) Статут на доброволец има всеки, който полага доброволна дейност по реда на този закон.

(2) Правата и задълженията на доброволеца се определят с този закон и с договор за извършване на дългосрочна доброволческа дейност, когато такъв се изисква.

Права на доброволеца

Чл. 21. (1) Доброволецът има право на:

1. достоверна, разбираема и своевременна информация за доброволческата дейност, включително за рисковете за живота и здравето му;
2. равни възможности и недискриминационно третиране при извършването на доброволческата дейност;
3. зачитане на достойнството и личните убеждения;
4. защита на неприкосновеността на личния живот и личните данни;
5. подходящ инструктаж или обучение, свързани с извършването на доброволческа дейност;
6. осигуряване на здравословни и безопасни условия за изпълнение на доброволческата дейност, включително необходима екипировка във връзка с изпълнението на съответните дейности;
7. застраховка срещу злополука в предвидените от закона случаи;
8. възстановяване на договорените разходи, при условията на този закон;
9. писмен договор за доброволческата дейност, ако поиска това;
10. идентификационна карта, удостоверяваща статута на доброволец, която се издава за сметка на лицето, организиращо доброволческата дейност;

11. документ, удостоверяващ извършените доброволчески дейности и за преминато обучение, който се издава от организатора на доброволческата дейност при поискване от доброволеца.

(2) Специални права на доброволците, които не са предвидени в този закон, могат да се определят с договор за доброволчество.

Задължения и отговорност на доброволеца

Чл. 22. (1) Доброволецът е длъжен:

1. да изпълнява добросъвестно възложените му задачи;
2. да работи в сътрудничество и разбирателство с останалите доброволци и представителите на организатора на доброволческата дейност, като им съдейства и ги подпомага в съответствие с дадените му указания;
3. да пази служебна или професионална тайна и поверителна и лична информация за организатора или ползвателя на доброволческата дейност;
4. да участва в обучителни програми, когато това се изисква;
5. да опазва имуществото, с което е в досег във връзка с извършването на доброволческа дейност;
6. да не приема или търси от свое име или от името на други лица финансова изгода при извършването на доброволческа дейност;
7. да се легитимира по подходящ начин, когато това е изискано от него.

(2) Доброволецът отговаря пред лицата, организиращи доброволческа дейност, за виновно причинените вреди, при или по повод извършването на доброволческата дейност по реда на гражданското законодателство.

Права на организаторите на доброволческа дейност

Чл. 23. Организаторите на доброволческа дейност имат право:

1. да се консултират и участват в процесите на вземане на решения на всички нива като заинтересована страна в областта на доброволството, представлявайки интересите и нуждите на доброволците;
2. да осъществяват подбор на доброволци в съответствие с тяхната мисия, визия и цели, както и уменията и профила на доброволците, когато естеството на доброволческата дейност го изисква;
3. да бъде своевременно информиран за прекратяване на доброволческата дейност от доброволеца.

Задължения и отговорност на организатора на доброволческа дейност

Чл. 24. (1) Организаторът на доброволческа дейност е длъжен да:

1. зачита правата на доброволците и да осигуряване необходимите условия за това;
2. изпълнява задълженията си към доброволците;
3. издава на доброволеца писмено удостоверение за доброволческа дейност при поискване от доброволеца;
4. осигурява материали и консумативи за извършване на доброволческата дейност;
5. осигурява изплащането на предварително договорените разходи на доброволеца;
6. спазва изискванията и разпоредбите на Закона за защита на личните данни при обработване и съхранение на предоставените от доброволците лични данни
7. осигурява условия за защитата на неприкосновеността на личния живот на доброволеца;
8. създава приобщаваща и ефективна процедура за подбор на доброволци, която да позволява включването на различни групи доброволци и да насърчава доброволството от социално изключени групи;
9. осигурява други условия за зачитане на ценностите и принципите на доброволческата дейност по този закон.

(2) Организаторът на доброволческата дейност е длъжен да застрахова доброволеца срещу злополука при и по повод изпълнението на доброволческата дейност, когато:

1. доброволческата дейност се осъществява при условия, вредни за живота и здравето на доброволеца;
2. така е уговорено.

(3) Организаторите на доброволческа дейност, отговарят пред получателите на доброволческата дейност или третите лица до размера на причинените виновно от доброволеца вреди при или по повод извършването на доброволческата дейност по реда на гражданското законодателство. Организаторът на доброволческата дейност, обезщетил щетата на получателя на доброволческата дейност или на трето лице, има право да търси обезщетение от доброволеца, ако се докаже, че доброволецът, е причинил вредата умишлено или поради груба небрежност.

Глава шеста

УДОСТОВЕРЯВАНЕ НА ДОБРОВОЛЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ

Договор за доброволчество

Чл. 25 (1) С договора за доброволчество доброволецът и организаторът на доброволческата дейност уговарят взаимни права и задължения и специфичните условия за осъществяване на доброволческата дейност.

(2) Договорът за доброволчество се сключва устно или писмено.

(3) При устно сключване на договор организаторът на доброволческата дейност е длъжен да издаде писмено потвърждение за сключения договор по искане на доброволеца.

(4) Сключването на договор за доброволчество в писмена форма е задължително при:

1. доброволчество, свързано с повишен риск за живота и здравето на доброволеца;
2. доброволчество от чужди граждани в Република България;
3. доброволчество на български граждани в чужбина, когато е организирано или съорганизирано от организатори на доброволческа дейност със седалище в Република България;
4. когато е необходимо като доказателство за изпълнение на дейности и извършени разходи по програми и проекти за насърчаване на доброволството, финансирани от държавния бюджет;
5. когато доброволецът поиска това.

Съдържание на договора за доброволчество

Чл. 26. (1) Договорът за доброволческа дейност съдържа:

1. данни за договарящите се страни;
2. място и продължителност на доброволството;
3. описание на дейността, която доброволецът извършва, и посочване на лицето, под чието пряко ръководство ще се извършва дейността;
4. права и задължения на страните;
5. инструктаж или обучението във връзка с извършването на доброволческа дейност, ако такава се предвижда;
6. разпоредби относно осигуряване на защитата и безопасността на доброволеца, включително относно застраховането на доброволеца, ако такава е необходимо;
7. уговорените допустими разходи на доброволците, които се възстановяват;
8. условията за изменение и прекратяване на договора;
9. други условия, договорени между страните.

(2) При сключването на договор за доброволчество организаторите на доброволчески дейности изискват предоставянето на документи за удостоверяване

условията за извършване на доброволческата дейност, които произтичат от настоящия закон, друг нормативен акт или от същността на доброволческата дейност.

Прекратяване на договор за доброволчество

Чл. 27. Договорът за доброволчество се прекратява:

1. при смърт на доброволеца;
2. когато организаторът преустанови дейността си;
3. при обективна невъзможност за изпълнение на договора, след уведомяване на другата страна за това;
4. по взаимно съгласие между страните;
5. едностранно от всяка от страните, след уведомяване на другата страна;
6. при настъпване на обстоятелствата по чл. 8, ал. 3 от този закон;
7. по други причини, определени в договора за доброволчество;
8. в други случаи, определени с този закон.

Съдържание на удостоверителни документи за доброволчество

Чл. 28. (1) Удостоверението за доброволческа дейност съдържа:

1. имена на доброволеца;
2. данни за времето на доброволческата дейност;
3. кратко описание на доброволческата дейност и други особености на конкретната форма на доброволчество;
4. наименование и ЕИК/БУЛСТАТ, седалище и адрес на организатора на доброволческа дейност.

(2) Удостоверението за доброволчество освен информация по ал. 1 съдържа и подпис на лице, упълномощено да представлява организатора на доброволческата дейност, което гарантира верността на посочената информация.

(3) Удостоверението за доброволчество е валидно и ако е издадено по електронен път, съгласно Закона за електронното управление.

(4) Удостоверение за доброволческа дейност, което съдържа информация по ал. 1 и 2, е доказателство за договорно правоотношение независимо от формата, в която е сключен договорът за доброволческа дейност.

(5) Организаторът на доброволческа дейност може да издава идентификационни карти, книжки и други документи за доказване статута на доброволеца, които се считат за удостоверение за доброволчество, ако съдържат информацията по ал. 1 и 2.

(6) При краткосрочно доброволчество организаторът на доброволческата дейност е длъжен да издаде удостоверение за доброволчество само ако доброволецът го поиска, което се издава в срок до 1 месец от поискването му.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. В чл. 38, ал. 1 от Закона за адвокатурата (обн., ДВ, бр. 55 от 2004 г.; [...], изм. и доп. ДВ, бр.17 от 26 Февруари 2021г.) се създава т. 4: „4. лица, в случаите на осъществяване на доброволческа дейност по смисъла и при условията на Закона за насърчаване на доброволчеството.”

§2. В Кодекса на труда (Обн. ДВ, бр.26 от 1 Април 1986г., [...], изм. и доп. ДВ, бр.85 от 10 Октомври 2023г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 157, ал. 1 се създава т. 8 със следния текст:
„8. За участие в доброволческа дейност – 2 работни дни“
2. В чл. 157, ал. 2, т. 1 след думите „по т. 1 – 3“ се добавя „и т. 8“.

§3. В Закона за държавния служител (Обн. ДВ, бр.67 от 27 Юли 1999г., [...], изм. и доп. ДВ, бр.85 от 10 Октомври 2023г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 62, ал. 1 се създава т. 9 със следния текст:

- „9. За участие в доброволческа дейност – 2 работни дни“.
2. В чл. 62, ал. 3 след думите „По време на отпуските по ал. 1, т. 1 - 3“ се добавя запетая и текста „т. 9“.

§4. В Закона за младежта се правят следните изменения и допълнения:

1. Чл. 35 се изменя така:

“Младежка доброволческа дейност е дейност извън трудовите и служебни правоотношения на доброволец на възраст до 29 г., която се изразява във влягане на време, усилия, знания и умения в полза на други лица или обществото, по собствен избор и без получаване на възнаграждение.”

2. Чл. 36 се изменя така:

“Държавата и общините насърчават младежките доброволчески дейности, посредством създаването на целеви национални и общински програми за младежко доброволчество.”

3. Чл. 37-39 се отменят.

4. Чл. 42-43 се отменят.

§5. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

ВНОСИТЕЛИ:

Николай Димков
Гюю Стоев
Кристина Петкова

Венко Сабруков
Борислав Петков
Давид Панков
Тамара Суркова
Лена Бориславова
Радослав Рибарски
Иван - Иванов
Любен Иванов
Деница Антонова

Ирина Иванова

Ирина Иванова

Ирина Иванова

Ирина Иванова

МОТИВИ
към Проект на
Закон за насърчаване на доброволчеството

Целта на Законопроекта за насърчаване на доброволчеството е създаване на благоприятна среда за насърчаване развитието на доброволческите дейности според актуалните национални нужди и в съответствие с правилата, стандартите и най-добрите практики в Европейския съюз (ЕС) и отделните държави членки. Приемането на предложената правна уредба следва да доведе до предприемане на мерки на национално ниво, които в оптимална степен да разрешат дефинираните в хода на предварителната оценка на въздействието проблеми в действащата стратегическа, правна и институционална рамка в областта на доброволчеството.

Както се отбелязва в становището „Доброволци - граждани, които изграждат бъдещето на Европа“ на Европейския икономически и социален комитет от 2022 г.¹ в дебата относно бъдещето на Европа лицата, определящи политиката, трябва да осъзнават, че бъдещето на Европа ще се оформя не само от политиците и институциите, включително организациите на гражданското общество, а и от милиони граждани доброволци, които отделят ежедневно време и енергия, като действат солидарно за общото благо както в рамките на организации на гражданското общество, така и извън тях. Именно за да бъде призната ролята на доброволческите дейности за общественото, а и за личностното развитие, законопроектът предлага създаването на необходимите нормативни предпоставки за изграждането на последователна държавна политика в областта на доброволчеството, която да подкрепя и насърчава развитието на доброволческите дейности у нас.

Доброволчеството е израз на свободата на хората да се обединяват около каузи и да решават обществено значими проблеми. Като такова то се развива спонтанно, инцидентно или организирано, според желанието на доброволстващите и според нуждите на онези, които се ползват от доброволческите дейности. Опитите за законово уреждане на доброволчеството в България датират от 17 години. Предложеният законопроект в максимална степен се стреми да отрази съвременната динамика на обществените отношения, възникващи по повод доброволчеството, да осигури възможността да доброволстваш и едновременно с това да създаде ясни изисквания за защита правата и интересите на участващите в и засегнатите от доброволческата дейност.

След въвеждане на основните дефиниции за доброволческа дейност, видовете доброволчество и определенията за основните участници в във взаимоотношенията при реализиране на доброволческите дейности, в Глава Четвърта и Глава Пета са подробно разписани съответно ценностите и принципите, които следва да бъдат основополагащи и спазвани при доброволчеството, и правата и задълженията на доброволците и организаторите на доброволческите дейности. Избраният подход в Гл. Четвърта – да бъде посочено кое е поведението и кои са изискванията, които участниците в доброволчеството трябва да спазват, за да бъдат зачетени различните принципи при реализирането на доброволческите дейности – дава възможност за въвеждането на необходимите гаранции за защита сигурността, правата и интересите на различните обществени групи (вкл. деца, уязвими лица и др.) и за очертаването на ясни правила, като се следва житейската логика и динамика на конкретните правоотношения и се постига баланс между духа на доброволчеството и необходимата правна сигурност при реализиране на доброволческите дейности. В Гл. Пета, на свой ред, подробно са

¹ Становище 2022/С 152/04, публикувано в Официалния вестник на ЕС С 152/19 на 06.04.2022 г.

разписани правилата и задълженията както на доброволците, така и на организаторите на доброволчески дейности. Едно от задълженията на организаторите на доброволчески дейности е да застраховат доброволците срещу злополука при и по повод изпълнението на доброволческата дейност, когато тя се осъществява при условия, вредни за живота и здравето на доброволеца, и във всеки друг случай, когато така е уговорено между организатора и доброволеца. Новост, в сравнение с предходно предлагани законови уредби на доброволчеството, е реализирането на принципа на приобщаващото доброволчество чрез въвеждането на задължение за организаторите на доброволческите дейности да създават ефективна процедура за подбор на доброволци, която да позволява включването на различни групи доброволци и да насърчава доброволчеството от социално изключени групи. В гл. Пета са уредени още случаите на носене на отговорност за причинени вреди от страна на доброволците и организаторите на доброволчески дейности, покриването на разходи на доброволците, направени във връзка с доброволческата дейност и уговорени между тях и организаторите на доброволческите дейности, сключването на писмен договор за доброволчество и издаването на удостоверителни документи за участието в доброволческата дейност от името на организатора на същата.

В Глава Шеста допълнително е разписано съдържанието на договора за доброволчество и на другите удостоверителни документи за извършеното доброволчество. Запазен е балансът между духа на доброволчеството (стремежът да не се въвежда неоправдана административна тежест за участващите в доброволческата дейност) и необходимата правна сигурност. По този начин се предоставя правен облик на тези отношения, което е първа стъпка към регулирането им.

Доброволчеството, както в исторически, така и в съвременен план, е доказало своя положителен ефект върху отделния човек, така също и върху обществото като цяло. Да помагаш на другия на добра воля е акт, който облагородява теб самия. Това е акт, който е за пример на останалите и който е нужен на онзи, в чиято полза доброволстваш. Именно заради тази поредица от положително въздействие, което доброволчеството има, е разпозната необходимостта от създаването на условия, които да насърчават доброволческите дейности.

Законопроектът полага основите за създаването на ясна и последователна държавна политика за насърчаване на доброволчеството. Доколкото доброволчеството е една от най-ярките форми на гражданска активност, държавната политика за неговото насърчаване и развитие е част от политиките за подкрепа на развитието на гражданското общество. Следвайки принципната политика за оптимизиране на администрацията, на множеството консултативни органи и различните стратегически документи, законопроектът предлага визията за държавната политика в областта на доброволчеството да бъде очертана, планирана, изпълнявана и оценявана като част от общата Стратегия за развитие на гражданските организации, а по отношение спецификите на младежкото доброволчество – като част от Националната стратегия за младежта. Имайки предвид това, както и фактът, че насърчаването на доброволчеството е хоризонтална политика и тя не попада в ресора само на едно министерство, то законопроектът предлага Министерски съвет да реализира държавната политика в областта на доброволчеството, като бъде подпомаган от Съвета за развитие на гражданското

В Глава втора от законопроекта е предложен набор от насърчителни мерки, които да гарантират целенасоченото и аргументирано провеждане на държавната политика в областта на доброволчеството. Това ще бъде постигнато чрез осигуряването на периодично и систематично събиране и обработване на данни относно броя организирани и неорганизиран доброволци, на броя организатори на доброволчески

дейности и на въздействието на доброволчеството върху различните обществени сфери, включително върху икономиката на страната. Към момента институционално не се провеждат и не се подпомагат подобни проучвания, без които не може да бъде оценено значението на доброволчеството върху личността, отделните общности и обществото като цяло, както и не би могла ефективно да бъде надграждана държавната политика за насърчаване на доброволчеството в бъдеще.

Законопроектът предвижда насочването на финансова подкрепа към създаването на подходящи условия и инфраструктура за организиране на доброволчески дейности. Чрез механизъм за финансиране на доброволчески инициативи, достъпен за организаторите на доброволчески дейности, на практика, ще бъде дадена възможност на организациите не само да популяризират по-добре различните доброволчески акции, а и да привличат и обучават повече хора да доброволстват. Те ще могат да осигуряват и по-високо ниво на защита на доброволците, каквото законопроектът изисква в определени случаи, да обезпечават разходите за извършване на доброволческата дейност, и да бъдат по-устойчиви в дейността си в полза на обществото.

Приемането на проекта на Закон за насърчаване на доброволчеството няма да доведе пряко и директно до въздействие върху държавния бюджет, поради което е приложена финансова обосновка, съгласно чл. 35, ал. 1, т. 4, б. „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. Размерът на необходимите средства за обезпечаване на заложените насърчителни мерки следва да се планира от предложените за отговорни по реализирането на държавната политика в областта на доброволчеството органи включат при подготовката на следващия държавен бюджет.

С предложени проект на Закон за насърчаване на доброволчеството в българското законодателство не се имплементират разпоредби от правото на Европейския съюз, поради което не се налага да бъде изготвена справка за съответствие с европейското право.

В законопроекта не се съдържат елементи и правила, които имат характеристиките на технически регламент по смисъла на Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 г., установяваща процедура за предоставянето на информация Проект 12 в сферата на техническите регламенти и правила относно услугите на информационното общество. В резултат на изложеното, не се налага нотифициране до Европейската комисия на законопроекта.

ВНОСИТЕЛИ:

Жулианка Демис
Горю Габел
Кристина Петрова

Венко Сабунчев

Борис Петров
Васил Павлов
Тамара Султанова
Лена Борисовна

Радомир Рударски

Уваско Рачков

Любен Иванов

Зелица Симеонова

Юдмила Милена

Надежда Цорганова

Емил Петров

Вики Пехливанова

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Към проект за Закон за насърчаване на доброволчеството

1. Основания за законодателна инициатива

В България не съществува нарочна стратегия, посветена на доброволчеството, с която да бъдат формулирани генерални приоритети, цели и задачи в тази област. В Стратегията за подкрепа на развитието на гражданските организации в Република България за периода 2012-2015 г. една от основните цели, посочени в нея е оказването на подкрепа на организациите с нестопанска цел, за да са основен носител на доброволчеството и благотворителността.

2. Заинтересовани групи

- Българските граждани
- Министерство на труда и социалната политика
- Министерство на младежта и спорта
- Министерство на правосъдието
- публичните институции, които имат правомощия в областта на доброволчеството и доброволческите дейности;
- неправителствените организации, неформалните граждански образувания и експертите, чиято дейност или интереси попадат в областта на доброволчеството и развитието на доброволчески дейности;

3. Анализ на разходи и ползи

4. Административна тежест и структурни промени

Не могат да се очакват преки ефекти в регулаторната и административна тежест. Косвено той може да допринася за облекчаване на регулаторната тежест поради потенциала, който носи за значително засилване на правната сигурност, за усъвършенстване на съществуващите механизми за набиране, организиране, обучение и други на доброволци и за извършване на доброволчески дейности.

5. Въздействие върху нормативната база

Необходими са промени в следните закони:

- Закон за адвокатурата
- Кодекс за социално осигуряване
- Закон за младежта
- Закон за държавния служител

ВНОСИТЕЛИ:

Николай Демков

Гюю Гюев

Кристина Петрова

Венко Сабунджиев

Богдан Петков

Васил Петров

Таня Суганова

Лена Борисова

Радомир Рибарски

Иванчо Чичков

Любен Уенов

Жемица Симеонова

Евджина Матева

Наденга Цурганова

Зиславен Ренгелски

Айлин Мехли Ванова